

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken hebben de onderstaande fracties de behoefte vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Buitenlandse Zaken over het verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 13 juli 2026 (Kamerstuk 21501-02, nr. 3461) en de geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken van 1 en 2 september 2026 (Kamerstuk 21501-02, nr. 3465).

De voorzitter van de commissie,
Klaver

Adjunct-griffier van de commissie,
Dekker

Inhoudsopgave

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie

II Antwoord / Reactie van de minister

III Volledige agenda

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de informele Raad Buitenlandse Zaken (Gymnich) van 1 en 2 september 2026. Zij hebben hierover de volgende vragen en opmerkingen.

Russische agressie tegen Oekraïne

Oekraïne kende deze zomer een aanhoudende reeks brute Russische bombardementen, waarbij overwegend civiele doelen werden geraakt. Tegelijkertijd zag Europa deze zomer een golf van intimidatie en directe dreiging, tot ver buiten Oekraïne: een drone met een explosief bij een Duitse luchthaven, en herhaalde schendingen van het Roemeense grondgebied door drones die door de Roemeense luchtmacht moesten worden neergehaald. De leden van de D66-fractie veroordelen dit geweld in de scherpst mogelijke bewoordingen en spreken hun onvoorwaardelijke solidariteit uit met Duitsland, Roemenië en alle andere lidstaten die doelwit zijn van deze intimidatie. Voor deze leden staat buiten kijf dat wie zwicht voor dit soort dreiging, Rusland alleen maar aanmoedigt: de steun aan Oekraïne dient onverkort en pal overeind te blijven, juist nu Rusland met intimidatie en dreiging Europa probeert te verdelen en murw te maken.

Financiering en bevroren Russische tegoeden

De leden van de D66-fractie constateren dat een nieuw financieringstekort voor Oekraïne in het verschiet ligt zodra de huidige EU-lening van 90 miljard euro is uitgeput, en wijzen in dat verband op de eerdere oproep van de Oekraïense minister van Buitenlandse Zaken om de mogelijkheden voor het gebruik van geïmmobiliseerde Russische Centrale Banktegoeden verder te onderzoeken. Deze leden lezen daarnaast berichten dat België inmiddels aangeeft het voorstel niet principieel af te wijzen om bevroren Russische tegoeden in te zetten voor de financiering van Oekraïne, mits de financiële risico's daarvan Europees breed worden gedeeld.

De leden van de D66-fractie zijn groot voorstander van het financieren van steun aan Oekraïne door middel van het vrijgeven van bevroren Russische tegoeden. Deze leden vragen of dit onverminderd de Nederlandse inzet is. Ziet het kabinet, mede gelet op de opstelling van België, ruimte om op relatief korte termijn tot een Europese oplossing te komen, zodat deze niet pas op het allerlaatste moment wordt bereikt en Oekraïne tijdig zekerheid heeft over de financiering van zijn begroting voor de komende periode? Welke stappen is het kabinet voornemens hiertoe tijdens deze Raad te zetten, zo vragen deze leden.

Luchtverdediging tegen ballistische raketten

De leden van de D66-fractie onderschrijven het door het kabinet gestelde belang van versterking van de Oekraïense luchtafweer. Deze leden constateren met zorg dat Rusland zijn tactiek aanpast en steeds vaker ballistische raketten inzet, precies omdat de Oekraïense voorraad interceptoren tegen dit type wapen slinkt: bij de aanval op Kyiv van 5 augustus werd geen van de 24 ballistische raketten onderschept, tegen 98 van de 115 drones. Deze leden vinden dat de Europese inzet zich nadrukkelijk moet richten op het aanvullen van deze anti-ballistische capaciteit, naast de reeds toegezegde bredere luchtverdedigingssteun. Nederland is sinds juli met negen andere landen aangesloten bij de Anti-Ballistic Missile Coalition, die met het Freya-systeem een Europees alternatief voor de Patriot moet opleveren.

Kan de minister een actuele stand van zaken geven van de voortgang van de Anti-Ballistic Missile Coalition en het Freya-programma, en aangeven op welke termijn deze capaciteit daadwerkelijk operationeel inzetbaar zal zijn? Welke aanvullende rol ziet het kabinet voor de EU als instelling, naast de inzet van de individuele deelnemende lidstaten, in het vrijmaken van middelen en capaciteit voor anti-ballistische hulp aan Oekraïne, zo vragen deze leden.

Situatie in het Midden-Oosten

Iran en de Straat van Hormuz

De leden van de D66-fractie lezen dat diplomatieke onderhandelingen volgens het kabinet de meest kansrijke route blijven naar een duurzaam einde van de oorlog en het waarborgen van de vrije doorvaart in de Straat van Hormuz, en dat Nederland actief betrokken is bij de door Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk geleide Hormuz Coalitie. Deze leden onderschrijven deze diplomatieke inzet: zij beschouwen deze oorlog als heilloos en zinloos, en vinden dat hieraan zo snel mogelijk een einde moet komen.

De leden van de D66-fractie wijzen daarnaast op het voortdurende leed van de Iraanse bevolking: ook deze zomer zijn opnieuw meerdere jonge demonstranten door het regime geëxecuteerd. Deze leden vinden dat de EU een grote verantwoordelijkheid heeft om voor deze bevolking op te komen. Kan de minister ervoor zorgen dat de belangen en rechten van de Iraanse bevolking hoog op de EU-agenda blijven staan op de momenten dat er in de diplomatieke inzet richting Iran ruimte is om deze in te brengen, zo vragen deze leden.

Gaza en de Westelijke Jordaanoever: E1-nederzettingen en handelsmaatregelen

De leden van de D66-fractie spreken hun afschuw uit over het geweld dat deze zomer onverminderd is voortgezet in Gaza, op de Westelijke Jordaanoever en in Libanon.

Zij constateren dat Nederland en de Europese Commissie, samen met een aantal andere lidstaten, een stevige gezamenlijke verklaring hebben ondertekend tegen de door Israël gepubliceerde tenders voor de E1-nederzetting, waarin onder meer bedrijven worden gewaarschuwd voor de juridische en reputatierisico's van deelname. Deze leden constateren tevens dat de discussie over de door de Commissie in juli gepresenteerde opties voor EU-handelsmaatregelen relevant blijft, en dat de nationale maatregel om producten uit onrechtmatige nederzettingen te weren op 22 september aanstaande in werking treedt.

Deze leden merken op dat de EU de ontwikkeling van het E1-gebied jarenlang heeft beschouwd als een rode lijn vanwege de verstrekkende gevolgen voor de territoriale samenhang van een toekomstige Palestijnse staat. De EU waarschuwde destijds dat daadwerkelijke vervolgstappen in de ontwikkeling van dit illegale project concrete gevolgen zouden hebben voor de betrekkingen tussen de EU en Israël. Deze leden zijn van oordeel dat, indien Israël de tenders daadwerkelijk doorzet, het moment waarop aan deze waarschuwingen gevolg moet worden gegeven is aangebroken, ondanks de betreurenswaardige vermeende tegenwerking door de voorzitter van de Europese Commissie in dit dossier. Deze leden vinden dat een EU-breed handelsverbod voor producten uit nederzettingen onverwijld moet worden doorgevoerd, en dat Nederland zich ervoor dient in te zetten dat een dergelijke handelsmaatregel met gekwalificeerde meerderheid (QMV) wordt aangenomen.

Welke concrete gevolgen verbindt het kabinet aan de eigen verklaring, mocht Israël de tenders voor de E1-nederzetting daadwerkelijk doorzetten? Is het kabinet bereid zich in te zetten voor een EU-breed handelsverbod voor nederzettingsproducten, en specifiek voor het met gekwalificeerde meerderheid aannemen van een dergelijke handelsmaatregel? Is het kabinet bereid hierin ook formele stappen te zetten door dit bijvoorbeeld te agenderen voor een volgende Raad Buitenlandse Zaken (RBZ)? Op welke manier zet het kabinet zich er tijdens de komende RBZ voor in dat het associatieakkoord wordt opgebroken, en welke stappen zijn hiertoe sinds de vorige RBZ gezet, zo vragen deze leden.

Sancties tegen kolonisten en verantwoordelijke bewindslieden

De leden van de D66-fractie constateren dat Nederland zich blijft inzetten voor Europese sancties tegen gewelddadige kolonisten en hun organisaties, en voor Europese sancties tegen de ministers Ben-Gvir en Smotrich, die Nederland reeds in juli 2025 zelfstandig tot persona non grata heeft verklaard. Deze leden constateren voorts dat Ben-Gvir opnieuw weerzinwekkende, extremistische uitspraken heeft gedaan, en wijzen op de gezamenlijke ministeriële verklaring van onder andere Frankrijk, Canada, Noorwegen, het Verenigd Koninkrijk (VK) en Australië, waarin wordt gesteld dat kolonistengeweld zich in sommige gevallen voordoet onder

bescherming van Israëlische veiligheidstroepen en dat nederzettingsuitbreiding plaatsvindt met steun en facilitering van de Israëlische regering.

Deze leden constateren dat Ben-Gvir en Smotrich, ondanks hun rol bij het aanjagen van kolonistengeweld, nederzettingsuitbreiding en herhaalde extremistische uitlatingen, nog altijd niet op de Europese sanctielijst zijn geplaatst. Naar het oordeel van deze leden staat dit op gespannen voet met de criteria die de EU elders hanteert bij het sanctioneren van personen die bijdragen aan ernstige mensenrechtenschendingen of ondermijning van de internationale rechtsorde. Op welke termijn verwacht de minister dat dit daadwerkelijk gebeurt, en welke lidstaten houden dit vooralsnog tegen? Is het kabinet bereid zich in te zetten voor sancties tegen andere bij de uitbreiding van nederzettingen betrokken bewindslieden, zoals minister van Defensie Katz? Is het kabinet bereid, net als de ondertekenaars van de genoemde ministeriële verklaring, uit te spreken dat het Israëlische leger een rol speelt bij het beschermen en faciliteren van kolonistengeweld, en welke consequenties zou dat volgens het kabinet moeten hebben, zo vragen deze leden.

Overdracht van handhavingsbevoegdheden aan de politie

De leden van de D66-fractie hebben met zorg kennisgenomen van berichten dat minister van Defensie Katz, gesteund door minister Ben-Gvir, het Israëlische leger opdracht heeft gegeven een plan uit te werken om de civiele handhaving op de Westelijke Jordaanoever over te dragen van het leger naar de politie, onder het gezag van Ben-Gvir. Deze leden constateren dat Ben-Gvir dit voornemen zelf omschrijft als een stap richting annexatie.

Deze leden constateren dat overdracht van handhavingsbevoegdheden van het leger aan een civiele politiemacht onder rechtstreeks gezag van minister Ben-Gvir een verdere vervaging van de scheidslijn tussen tijdelijke bezetting en permanent bestuur van bezet gebied betekent. Daarbij merken deze leden op dat Ben-Gvir deze stap zelf heeft omschreven als een stap richting annexatie. Is de minister bekend met dit voornemen, en deelt hij de analyse van deze leden dat dit een verdere stap richting annexatie betekent? Is de minister bereid dit onderwerp in de Raad aan te kaarten en, ook als de uitwerking nog niet volledig concreet is, aan te sturen op een gezamenlijke Europese reactie, zo vragen deze leden.

Syrië

De leden van de D66-fractie constateren dat Israël recentelijk herhaaldelijk aanvallen heeft uitgevoerd op doelen in Syrië, gepaard gaand met vergaand verharde retoriek richting het land, en buurland Turkije. Deze leden merken op dat deze aanvallen mede lijken te worden ingegeven door de toenemende Turkse aanwezigheid en invloed in Syrië, en daarmee door de Israëlische verhouding tot een NAVO-bondgenoot. Deze motivatie ontslaat Israël naar

het oordeel van deze leden niet van de verantwoordelijkheid: het gaat hier om een grove schending van de Syrische soevereiniteit.

De leden van de D66-fractie constateren dat Israël herhaaldelijk militaire aanvallen heeft uitgevoerd op Syrisch grondgebied zonder dat sprake is van een oorlogstoestand tussen beide landen. Deze leden merken op dat dergelijke aanvallen een ernstige inbreuk vormen op de Syrische soevereiniteit en op gespannen voet staan met de uitgangspunten van het VN-Handvest. Tegelijkertijd vinden deze aanvallen plaats op een moment waarop Syrië zich in een uiterst kwetsbare fase van wederopbouw en politiek herstel bevindt. Hoe beoordeelt de minister de recente Israëlische aanvallen op Syrië, en is hij bereid deze in de Raad ondubbelzinnig te veroordelen? Ziet de minister, mede gelet op de grote rol die de EU speelt bij de wederopbouw van Syrië, kans om te komen tot een gezamenlijk Europees standpunt waarin de Syrische soevereiniteit wordt bekrachtigd en Israël wordt aangesproken op deze schendingen, zo vragen deze leden.

Effectiviteit van het externe beleid van de EU, inclusief de rol van de EU in multilaterale fora

De leden van de D66-fractie constateren dat de Raad tijdens deze sessie van gedachten zal wisselen over de effectiviteit, impact en wendbaarheid van het buitenlandbeleid van de EU, en dat het kabinet daarbij onder meer inzet op het versterken en versnellen van de besluitvormingsprocedures binnen het Gemeenschappelijk Buitenland- en Veiligheidsbeleid (GBVB), bijvoorbeeld door meer besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid. Deze leden onderschrijven deze inzet nadrukkelijk: de huidige praktijk van unanimiteit ondermijnt naar het oordeel van deze leden herhaaldelijk een slagvaardig EU-buitenlandbeleid, zoals ook blijkt uit de dossiers Rusland-sancties en nederzettingen.

De leden van de D66-fractie lezen voorts dat het kabinet een meer efficiënte en effectieve EU-inzet in multilaterale fora zoals de Verenigde Naties (VN) verwelkomt, evenals voorstellen voor betere coördinatie en een meer strategisch gebruik van middelen, en dat het kabinet inzet op het vergroten van de effectiviteit van missies en operaties in het kader van het Gemeenschappelijk Veiligheids- en Defensiebeleid (GVDB). Deze leden achten een effectieve EU-rol in multilaterale fora van groot belang, gezien de toenemende druk op het multilaterale stelsel.

Welke concrete stappen zet het kabinet, samen met gelijkgezinde lidstaten, om de overgang naar meer besluitvorming met gekwalificeerde meerderheid binnen het GBVB daadwerkelijk te versnellen, en op welke dossiers verwacht de minister op korte termijn voortgang? Welke concrete verbeteringen bepleit Nederland voor de coördinatie van EU-lidstaten in multilaterale fora zoals de VN? Op welke wijze wil het kabinet de effectiviteit van GVDB-missies en -operaties vergroten, en welke missies

verdienen daarbij volgens de minister prioriteit, zo vragen de leden van de D66-fractie.

Internationaal Strafhof

De leden van de D66-fractie constateren dat de Verenigde Staten sancties hebben ingesteld tegen functionarissen van het Internationaal Strafhof (ICC) die het functioneren van het Hof ernstig dreigen te belemmeren. In de Kamerbrief van december 2025 (Kamerstuk 28498, nr. 58) gaf de minister aan dat, indien de Verenigde Staten nieuwe sancties zouden afkondigen die het functioneren van het Hof ernstig belemmeren, het kabinet zich conform de aangenomen moties in EU-verband hard zou maken voor het activeren van de antiboycotverordening.

De leden van de D66-fractie constateren dat de Amerikaanse sancties direct raken aan het functioneren van een onafhankelijke internationale rechtsinstelling die bovendien in Nederland is gevestigd. Deze leden merken op dat dergelijke maatregelen niet alleen gevolgen hebben voor individuele functionarissen van het Hof, maar ook voor de praktische uitvoerbaarheid van onderzoeken en procedures. Naar het oordeel van deze leden raakt dit daarmee direct aan de internationale rechtsorde waarvan Nederland gastheer en uitgesproken voorstander is. Het Strafhof is voor deze leden geen bureaucratisch instituut, maar de belichaming van het idee dat niemand, ook machtige staten en hun bondgenoten niet, boven de wet staat: zonder een onafhankelijk hof dat straffeloosheid voor de zwaarste misdaden kan doorbreken, is internationaal recht niet meer dan een vrijblijvende afspraak. Juist die internationale rechtsorde is voor Europa van existentieel belang: in een wereld waarin het recht van de sterkste terrein wint, is het recht zelf het instrument waarmee een middenmacht als Nederland en een blok als de EU hun veiligheid en welvaart beschermen, en het fundament waarop de geloofwaardigheid van Europa rust in zijn verhoudingen met midden- en kleinere machten wereldwijd. Nederland, de Europese Commissie en alle lidstaten dienen het internationaal recht dan ook met hand en tand te verdedigen. Als gastland heeft Nederland hierin naar het oordeel van deze leden een leidende rol te vervullen.

Is naar het oordeel van het kabinet het moment aangebroken waarop de aangekondigde inzet uit de Kamerbrief van december 2025 in werking treedt, en is het kabinet bereid in de Raad te pleiten voor een harde, gezamenlijke EU-positie tegen de Amerikaanse sancties, inclusief het inroepen van de antiboycotverordening? Onderkent het kabinet dat zonder een uitgesproken Nederlandse inzet de Europese Commissie en andere lidstaten vooralsnog niet in beweging komen op dit dossier? Is het kabinet bereid erop te wijzen dat het effect van de Amerikaanse sancties zich niet beperkt tot Nederlandse bedrijven en financiële instellingen, maar zich ook uitstrekt tot onder andere banken in de thuislanden van ICC-

functionarissen, en dat andere lidstaten dus evenzeer belang hebben bij een gezamenlijke Europese respons, zo vragen de leden van de D66-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Informele Raad (Gymnich) 1-2 september 2026. Deze leden hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

Oekraïne en Europese veiligheid

De leden van de VVD-fractie benadrukken het belang van een onverminderde doorzetting van de steun aan Oekraïne. De veiligheid van Oekraïne is direct verbonden met onze eigen veiligheid en vrijheid. Met het oog op de naderende winter constateren deze leden dat het tekort aan Oekraïense luchtverdediging, en specifiek Patriot-interceptors (PAC-3) tegen ballistische raketten, alarmerend groot is. Doordat de toevoer van antiballistische middelen fors is teruggelopen, lukt het nog maar om een fractie van de Russische raketten te onderscheppen, wat leidt tot een stijging van het aantal burgerslachtoffers en grootschalige schade. Aannemelijk is dat Rusland zijn ballistische raketten de komende maanden in zal zetten om de energie-infrastructuur zo veel mogelijk plat te leggen. Deze leden vragen welke concrete stappen Nederland zet om Europese bondgenoten met Patriot-voorraden die tot dusver achterblijven bij het leveren van militaire steun, zoals Spanje en Griekenland, aan te sporen hun verantwoordelijkheid te nemen en interceptors ter beschikking te stellen. Hoe staat het met de opschaling van de Europese productiecapaciteit van Patriot-interceptors en welke alternatieven worden er onderzocht? Kan de minister toelichten wat de Nederlandse bijdrage is aan de Integrated Anti-Ballistic Missile Coalition en wat de voortgang is van het Oekraïense luchtafweersysteem Freya?

Ten aanzien van de Europese financiering willen deze leden weten welke afspraken worden gemaakt over de inzet van de 6,6 miljard euro uit de Europese Vredesfaciliteit (EPF). Hoe waarborgt het kabinet dat deze middelen vooral worden besteed aan militair materieel dat aansluit bij de actuele operationele behoeften van Oekraïne aan het front? Hoe beoordeelt het kabinet het verzoek van Oekraïne om middelen uit het European Union Military Assistance Mission in support of Ukraine (EUMAM)-mandaat te benutten voor het bekostigen van Oekraïense instructeurs en trainingsfaciliteiten op eigen bodem, en welke randvoorwaarden stelt Nederland aan een eventuele aanpassing van dit mandaat? Voorts vragen deze leden hoe de aangekondigde droneddeal van de Europese Commissie van 1 miljard euro vanuit de Ukraine Support Loan zich verhoudt tot het door Nederland mede geleide project voor drones en counter-dronesystemen en welke actie de minister onderneemt richting lidstaten

zoals Italië, die hun aanvraag binnen het SAFE-programma nog niet definitief hebben gemaakt.

Ook willen de leden van de VVD-fractie aandacht vragen voor het lot van de tienduizenden door de Russen ontvoerde en gedeporteerde Oekraïense kinderen. Deze ontvoeringen vormen een grove schending van het internationaal recht en komen neer op oorlogsmisdrijven. Deze leden vragen welke diplomatieke, financiële en operationele bijdrage Nederland levert aan internationale initiatieven en opsporingsmechanismen die zich inzetten voor de identificatie, lokalisering en daadwerkelijke repatriëring van ontvoerde kinderen. In welke hoedanigheid en met welk specifiek doel is de minister voornemens dit humanitaire en juridische vraagstuk tijdens de informele bijeenkomst in Wicklow bij ambtgenoten en Hoge Vertegenwoordiger Kallas te agenderen? Welke verdere stappen zet het kabinet om te verzekeren dat alle verantwoordelijken binnen het Russische staats- en bezettingsapparaat worden vervolgd via het Internationaal Strafhof en speciale tribunalen?

De leden van de VVD-fractie constateren dat het Ierse EU-voorzitterschap het opvoeren van de druk op Rusland als prioriteit heeft gemarkeerd, maar stellen hierbij ook vast dat er vanuit de Europese Unie (EU) nog altijd strategische grondstoffen naar de Russische oorlogsindustrie vloeien. Uit berichtgeving blijkt dat vanuit de raffinaderij in het Ierse Aughinish, eigendom van het Russische Rusal, via tussenhandelaren op grote schaal aluinaarde (aluminiumoxide) naar Russische smelters wordt geëxporteerd, waar het wordt verwerkt tot aluminium voor raketten en pantservoertuigen. De Kamer heeft hier al over gesproken en heeft het kabinet per aangenomen moties ook opgeroepen te pleiten voor het invoeren van sancties op deze export. Deze leden vragen of de minister bereid is om deze handelsstroom tijdens de Gymnich-bijeenkomst bij de Ierse minister van Buitenlandse Zaken en Raadsvoorzitter aan te kaarten. Deelt het kabinet de opvatting dat het volstrekt onverdedigbaar is dat de import van primair aluminium uit Rusland aan banden is gelegd, terwijl de export van halffabricaten voor aluminiumproductie naar Rusland ongehinderd voortduurt? Kan het kabinet toezeggen zich hard te maken voor een algeheel Europees exportverbod op aluminiumoxide en bauxiet? Welke aanvullende maatregelen stelt het kabinet voor om sanctie-omzeiling via derde landen aan te pakken, en hoe vordert de inzet om de opbrengsten van bevroren Russische staatsactiva structureel aan te wenden voor Oekraïne?

Midden-Oosten en Golfregio

De leden van de VVD-fractie onderstrepen dat vrije doorvaart van strategisch belang is voor Nederland als handelsland. Ook constateren deze leden dat de situatie in het Midden-Oosten averechts doorwerkt op de economische groei in Nederland en op de koopkracht van Nederlanders.

Ten aanzien van de situatie in de Golfregio vragen deze leden of het voorstel om het mandaat van EU-operatie Aspides uit te breiden naar ontmijningsactiviteiten in de Straat van Hormuz nog op tafel ligt, en welke rol het kabinet hierin voor Nederland weggelegd ziet.

Ten aanzien van de humanitaire situatie in de Gazastrook vragen de leden van de VVD-fractie hoeveel humanitaire hulpgoederen er momenteel feitelijk binnenkomen en op welke wijze wordt toegezien op een gecontroleerde distributie, zodat hulp niet in handen valt van Hamas. Deelt het kabinet de opvatting dat de meest doelmatige en humane manier om gewonde en zieke inwoners van Gaza medische zorg te bieden bestaat uit opvang en behandeling in de regio zelf? Is het kabinet bereid ervoor te pleiten dat er in EU-verband diplomatieke druk uit wordt geoefend op de Golfstaten om meer zieken en oorlogsgewonden toe te laten en te behandelen in hun eigen ziekenhuizen? Voorts hebben deze leden kennisgenomen van de recente berichten dat Hamas bereid zou zijn zichzelf te ontwapenen. Hoe evalueert het kabinet deze ontwikkeling en ziet de minister al concrete aanwijzingen of indicaties dat Hamas zich daadwerkelijk voorbereidt om de wapens neer te leggen? Deelt het kabinet de overtuiging dat een volledige en verifieerbare ontwapening van Hamas een absolute randvoorwaarde is voor het aantrekken van buitenlandse investeringen, het opstarten van grootschalige wederopbouw en het bieden van een duurzaam economisch en politiek toekomstperspectief aan de bevolking van Gaza? Welke diplomatieke instrumenten zet de EU in om deze ontwapening te verwezenlijken?

Ten aanzien van het plan voor een driejarige EU-missie ter versterking van de Libanese strijdkrachten en politie, vooruitlopend op het vertrek van UNIFIL in 2027, vragen deze leden wat het kabinet precies verstaat onder de vereiste van een realistische scope, exitstrategie en capaciteit, en op welke punten het huidige Crisis Management Concept nog tekortschiet. Voorziet het kabinet een Nederlandse bijdrage aan deze missie, en hoe wordt gewaarborgd dat de 100 miljoen euro aan steun uit de Europese Vredesfaciliteit voor het Libanese leger niet weglekt of indirect ten goede komt aan Hezbollah? Voorts vragen hoe de EU zich inzet om de intensiverende militaire samenwerking tussen Iran en Rusland op het gebied van raket- en dronetechnologie te verstoren.

China en economische veiligheid

Deze leden maken zich grote zorgen over de economische en technologische levenslijn die Beijing aan Moskou biedt. Zonder de grootschalige toevoer van Chinese dual-use goederen, geavanceerde micro-elektronica, optische sensoren, machinegereedschappen, navigatiecomponenten en grondstoffen voor vaste raketbrandstof zou de Russische defensie-industrie haar aanvalsoorlog tegen Oekraïne niet op

deze schaal kunnen voortzetten. Deze leden vragen hoe de minister het Chinese bondgenootschap met Rusland en het faciliteren van de Russische oorlogsinspanningen tijdens de informele bijeenkomst aan de orde zal stellen. Is het kabinet bereid binnen de Raad te pleiten voor secundaire sancties tegen Chinese staats- en privébedrijven en financiële instellingen die de sancties tegen Rusland omzeilen of militair bruikbare technologie leveren? Deelt het kabinet de opvatting dat economische relaties met China niet los kunnen worden gezien van de actieve steun van Beijing aan de Russische agressie, en op welke wijze wil Nederland het Europese handelsinstrumentarium inzetten om hier grenzen in te stellen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda en stellen het kabinet daarover graag de volgende vragen.

Russische agressie tegen Oekraïne

De leden van de PRO-fractie lezen in de geannoteerde agenda niets over de toenemende acties van Rusland tegen EU- en NAVO-lidstaten in de afgelopen weken, zoals de aanwezigheid van een zeedrone in de buurt van het Roemeense gasplatform Neptun Deep in de Zwarte Zee afgelopen donderdag. Vier dagen eerder werden Spaanse F-18s in stelling gebracht om een drone in het Roemeense luchtruim neer te halen, en in juli moesten Roemeense F-16s drie Russische drones uit de lucht halen ter verdediging van het eigen luchtruim. De schendingen van de territoriale integriteit van EU- en NAVO-lidstaten zijn onacceptabel. Is het kabinet voornemens om de schendingen bij de Informele Raadsvergadering te agenderen? Wat is de inzet van het kabinet om deze schendingen, en eventuele verdere Russische escalatie, tegen te gaan? Welke nieuwe maatregelen bepleit het kabinet in EU- en NAVO-verband?

Situatie in het Midden-Oosten

De leden van de PRO-fractie hebben kennisgenomen van het besluit van de Israëlische autoriteiten om de aanbestedingsprocedure te openen voor de bouw van huizen in het E1-gebied. Deze leden hebben tevens kennisgenomen van de verklaring ondertekend door het kabinet en zes andere landen. Is het kabinet voornemens om de Israëlische escalatie bij de Informele Raadsvergadering te agenderen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, is het kabinet bereid om de woorden ook in daden om te zetten en zo ja, met welke maatregelen wil het kabinet de Israëlische regering onder druk zetten om van het E1-plan af te zien? Wat gaat het kabinet eraan doen om uit te sluiten dat Nederlandse bedrijven betrokken zijn bij de bouw van nederzettingen in het E1-gebied?

De leden van de PRO-fractie hebben kennisgenomen van het besluit van de Israëlische autoriteiten om geen strafrechtelijk onderzoek te doen naar de

dodelijke aanval op humanitaire hulpverleners van World Central Kitchen in 2024. Deze leden hebben tevens kennisgenomen van de verklaring van het VK, Canada en Australië en van het besluit van Polen om de Israëlische ambassadeur op het matje te roepen. Eist de minister samen met deze landen van Israël niets dan de volledige waarheid over de dodelijke aanval en passende vervolging van de daders? Is de minister bereid om tijdens de Informele Raadsvergadering hierin met Polen op te trekken? Zo nee, waarom niet?

Overig

De leden van de fractie van PRO hebben tevens kennisgenomen van de aankondiging van nieuwe Amerikaanse sancties tegen het Internationaal Strafhof – dit keer tegen onder meer de voorzitter van het Hof. Is het kabinet nu eindelijk bereid om in Brussel te pleiten voor activering van het blocking statute? Zo nee, waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de JA21-fractie

De leden van de fractie van JA21 hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de Informele Raad Buitenlandse Zaken Gymnich van 1 en 2 september 2026. Zij hebben hierover enkele vragen en opmerkingen.

Afbouw energie import uit Rusland

De leden van de JA21-fractie maken zich zorgen over de onzekerheid rond de voortgang van de Europese afbouw van Russisch gasimport in aanloop naar het verbod op de invoer van Russisch LNG onder langlopende contracten per 1 januari 2027. In de eerste helft van 2026 ging vrijwel alle LNG uit het Russische Yamal-project nog naar Europese havens, waarbij Frankrijk, Spanje en België tot de grootste afnemers behoorden. België betrok in juli zelfs zijn volledige LNG-import uit Rusland. Ook Nederland staat hier niet buiten. Via de Gate-terminal in Rotterdam kwam in het eerste halfjaar bijna 900.000 ton Russisch LNG binnen. In juli importeerde Nederland nog 144 miljoen kubieke meter Russisch LNG, circa 9,5 procent van de totale Nederlandse LNG-import; meer dan in dezelfde periode vorig jaar. Daar komt bij dat Europese bedrijven de Russische LNG-handel blijven faciliteren, mede als gevolg van uitzonderingen in het meest recente sanctiepakket die het vervoer van Russisch LNG naar derde landen onder bestaande contracten mogelijk blijven maken.

Tegen deze achtergrond vragen de leden van de JA21-fractie zich af hoe geloofwaardig de versnelde Europese afbouw van Russisch LNG is, zolang de invoer op deze schaal doorgaat. Hoe beoordeelt het kabinet dat Europese lidstaten nog altijd op grote schaal Russisch LNG importeren? Is het kabinet, mede in het licht van verschillende aangenomen Kamermoties,

bereid zorgen over de voortgang van het afbouwpad richting 2027 tijdens de komende Gymnich aan de orde te stellen? Acht het kabinet aanvullende maatregelen mogelijk en noodzakelijk om deze import reeds vóór 1 januari 2027 substantieel terug te dringen en zo ja, op welke maatregelen zet Nederland in?

Steun aan Oekraïne

De leden van de JA21-fractie zijn benieuwd naar de Nederlandse positie ten aanzien van een mogelijke hernieuwde poging tot inzet van de geïmmobiliseerde tegoeden van de Russische centrale bank, waarvan het overgrote deel bij Euroclear in Brussel wordt aangehouden. Deze leden zijn in beginsel zeer terughoudend met het aanwenden van deze tegoeden vanwege de mogelijke juridische en financiële risico's en de gevolgen die dit kan hebben voor het internationale vertrouwen in de euro. Volgens internationale media heeft de minister van Financiën de discussie hierover opnieuw bij zijn Europese ambtsgenoten geagendeerd.

Kan het kabinet toelichten welke vorm van inzet van de Russische centralebanktegoeden het hierbij concreet voor ogen heeft? Op welke wijze tracht Nederland hiervoor opnieuw Europees draagvlak te verwerven, en hoe weegt het kabinet daarbij de risico's? Ziet het kabinet draagvlak binnen de EU om dreigende financieringstekorten voor Oekraïne op te vangen door toename van bilaterale financiële hulp door afzonderlijke lidstaten?

Straat van Hormuz

De leden van de JA21-fractie lezen in de geannoteerde agenda niets terug over het eerdere voorstel van de Hoge Vertegenwoordiger Kallas om de EU-missie Aspides uit te breiden naar de Straat van Hormuz. Mogen deze leden daaruit afleiden dat dit voorstel niet langer voorligt? Zo nee, wat is de actuele stand van zaken en welke positie neemt het kabinet hierover in?

Toekomst EU-buitenlandbeleid

De leden van de JA21-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de discussie over de toekomst van de Europese Dienst voor Extern Optreden (EDEO) en de positie van de Hoge Vertegenwoordiger. Volgens recente berichtgeving wordt binnen verschillende lidstaten nagedacht over een herziening van de Europese diplomatieke structuur en de verdeling van bevoegdheden tussen de EU-instellingen en de lidstaten. Deze leden achten het van belang dat buitenlandbeleid onder directe politieke verantwoordelijkheid van de lidstaten blijft vallen.

Hoe beoordeelt het kabinet deze discussie? Ziet het kabinet aanleiding om de huidige taakverdeling tussen de EDEO, de Hoge Vertegenwoordiger en de lidstaten (in de toekomst) te heroverwegen? En welke uitgangspunten hanteert het kabinet hierbij ten aanzien van subsidiariteit?

II Antwoord/ Reactie van de minister

III Volledige agenda

- Brief regering d.d. 22-07-2026, minister van Buitenlandse Zaken, T.B.W. Berendsen - Verslag van de Raad Buitenlandse Zaken van 13 juli 2026 (Kamerstuk 21501-02, nr. 3461).
- Brief regering d.d. 20-08-2026, minister van Buitenlandse Zaken, T.B.W. Berendsen - De geannoteerde agenda voor de Raad Buitenlandse Zaken van 1 en 2 september 2026 (Kamerstuk 21501-02, nr. 3465).